

ÖğrenTek: Eğitimde Dijital Hikâye Devrimi

Ders Adı: Fen Bilimleri

Sınıf Düzeyi: 7. Sınıf

Kazanım/Öğrenme Çıktısı: FB.7.7.1.1. Besin zincirindeki canlıları arasındaki ilişkileri yapılandırabilme.

a) Besin zincirindeki canlılar arasındaki nedensel ilişkileri ortaya koyar.

b) Besin zincirini uyumlu bir bütün olarak açıklar.

Metin Yazar/Yazarları: Zeynep Yezdan ŞİRAZ ve Fatma Nur CANBOLAT

ORMANDA GÖRÜNMEZ BİR BAĞ

(Ders sonrası fen laboratuvarında Zeynep, Ali, Defne ve Kerem aralarında besin zinciri hakkında sohbet ediyorlardı.)

Zeynep: Arkadaşlar bugün derste izlediğimiz belgesel çok etkileyiciydi. Nehir kenarındaki ekosistemde canlılar o kadar birbirine bağılıydı bir durumdaki herhangi bir tanesi azalınca tüm sistem değişmişti.

Ali: Evet Zeynep, nehirdeki balıkların sayısı azalınca, onları yiyen kuşlar da göç etmişti. Hatta sonrasında o kuşların yemediği böcekler çoğalarak ağaçlara zarar vermeye başlamışlardı.

Defne: Aaaa işte bu! Öğretmenimizin derste de söylediği gibi nedensel ilişki değil mi? Yani zincirde bir canlı sayıca azalırsa ya da ortadan kalkarsa, diğer canlılar da bu durumdan etkileniyor.

Kerem: Evet Defne, ekosistemdeki değişim sadece bir canlıyı değil, ona bağlı olan diğer canlıları da etkiliyor. Aslında bahsedilen bu zincir, doğadaki görünmeyen bir ağ gibi. Her şey birbiriyle bağlantılı.

Zeynep: Hatırlıyor musunuz, geçen yılki okul gezisinde Kerem'in de dediği gibi ormandaki çiçek türleri azalmıştı. Bunun sonucunda da kelebeklerin oradan göç ettiğini söylemişti, rehberimizde.

Ali: Evet, çünkü kelebekler o çiçeklerin polenleriyle besleniyordu! Besin zincirinden bir parça kopunca onlar da göç etmişti.

Defne: Sonra da kuşların azaldığını söylemişti, çünkü kelebeklerle beslenen kuşlar da yetersiz besin bulunca başka yerlere gitmişti.

Kerem: Yani doğadaki küçük bir değişim, büyük bir dengeyi bozabiliyor. Besin zinciri bir sistem gibi çalışıyor. Her canlının zincirde bir yeri var ve orada bir eksiklik olursa tüm sistem bu durumdan etkileniyor.

Zeynep: Aslında bu zinciri bir orkestra gibi düşünebiliriz. Her canlı bir enstrüman gibi çalışıyor. Biri eksik olursa müzik bozulur.

Ali: Çok güzel söyledin Zeynep! O zaman biz de bu zinciri anlamak ve korumak için daha dikkatli davranmalıyız.

Defne: Evet evet, mesela ben artık doğaya çöp atmıyorum. Çünkü bir şişe ya da naylon parçası, hem bitkilere hem de hayvanlara zarar verebilir. Bu da zinciri bozar.

Kerem: Biz de artık evde, annemle beraber, artık gübre yapıyoruz. Mutfak atıklarını toprağa karıştırıyoruz. Çünkü toprak sağlıklı olursa bitkiler daha güçlü olur. Yani zincirin ilk halkası sağlam kalır!

Zeynep: Bu konu gerçekten de çok önemli arkadaşlar! Bence sınıf olarak bir ekosistem panosu hazırlamalıyız. Herkes bir canlının görevini yazsın. Nerede, hangi halkada olduğunu gösterebilirsin.

Ali: Çok mantıklı Zeynep, hem aralarındaki ilişkiyi oklarla da gösterebiliriz. “Ot → Ceylan → Aslan” gibi. Hatta oklarla beraber neden-sonuç bağlantısını da ekleyerek açıklamasını da kısaca yazabiliriz.

Defne: Üzerine ekosistemi korumak için neler yapılmalı sorusunu da ekleyelim. Böylece hem nedensel ilişkiyi hem de zincirin bütünlüğünü anlatmış oluruz.

Kerem: Tam FB.7.7.1.1'e uygun bir proje olur! Öğretmenimiz çok beğenecek.